

VYHODNOCENÍ DOKUMENTU KONCEPCE BEZPEČNOSTI SILNIČNÍHO PROVOZU V LIBERECKÉM KRAJI ZA ROK 2011

Cíl Koncepce bezpečnosti silničního provozu v Libereckém kraji (dále jen Koncepce)

Cílem Koncepce je vymezení základních okruhů problémů, které může Liberecký kraj v oblasti prevence bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích ovlivnit. Na základě stanovených okruhů může Liberecký kraj vytyčit opatření a stanovit opatření vedoucí ke zlepšení bezpečnosti v provozu na pozemních komunikacích Libereckého kraje. Jednotlivé činnosti vyplývající z Koncepce jsou prováděny ve spolupráci s Ministerstvem dopravy a získané zkušenosti aplikovány za pomoci obcí, policie, správců pozemních komunikací a dráhy, resortu školství, médií a dalších oblastí do celého území kraje.

Řídící výbor

Řídící výbor je složen z odborníků z jednotlivých oblastí týkajících se provozu na pozemních komunikacích. Řídící výbor každoročně vyhodnocuje informace týkající se bezpečnosti silničního provozu a navrhuje opatření ke zlepšení současného stavu.

V roce 2011 došlo ke změnám na 3 pozicích ve složení řídicího výboru. Mgr. Mochal nahradil Ing. Stanislavu Jakešovou na místě tajemníka, Ing. Růžička nahradil Ing. Tomáše Jakubala za oblast Pozemní komunikace - II. a III. třídy a Mgr. Luděk Tesarčík nahradil Ing. Jiřinu Princovou za oblast Lidský činitel – školní mládež:

Aktuální složení řídicího výboru:

Jméno, příjmení, funkce	Problémová oblast
Martin Sepp, náměstek hejtmana pověřený vedením resortu dopravy	Koordinace celé oblasti
Mgr. Michal Mochal, vedoucí oddělení silniční dopravy, odbor dopravy KÚ LK	Tajemník řídicího výboru
Ing. Jan Růžička, ředitel Krajské správy silnic Libereckého kraje	Pozemní komunikace - II. a III. třídy
Ing. Josef Jeníček, ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR, správa Liberec	Pozemní komunikace - I. třídy
Mgr. Luděk Tesarčík, metodik základního vzdělávání, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu KÚ LK	Lidský činitel – školní mládež
Ing. Zdeněk Krabs, ředitel Střední odborné školy a Gymnázia, Na Bojišti 15, Liberec	Lidský činitel – školní mládež, mladí řidiči

MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.
ředitel KHS Liberec

Vyhodnocování následků
dopravních nehod z hlediska
zdravotnictví

plk. Mgr. Jaroslav Řehák,
Policie ČR, Krajské ředitelství policie, Správa
Severočeského kraje, pracoviště Liberec

Statistika dopravních nehod
Spolupráce s Policií ČR.

Ing. Zdeněk Hlavatý

Autoškoly

Ing. Jan Polák
koordinátor BESIP pro Liberecký kraj

Zajišťování činností souvisejících s
prevencí v oblasti BESIP

Miroslav Klásek,
manager MD BESIP pro Liberecký kraj

Lidský činitel – dopravní výchova

Vyhodnocení problémových oblastí:

1. Lidský činitel

V roce 2011 bylo v Libereckém kraji způsobeno celkem 3 620 dopravních nehod, při kterých bylo:

- lehce zraněno 1 199 osob,
- těžce zraněno 117 osob,
- usmrceno 26 osob.

Hmotná škoda dosáhla výše 191 497 000 Kč. Oproti roku 2010 byl bohužel zaznamenán nárůst smrtelných dopravních nehod, kdy počet stoupl o 8 usmrcených osob (nejvyšší nárůst zaznamenal okres Česká Lípa +8). Detailní rozbor dopravní nehodovosti obsahuje Zpráva o vývoji dopravní nehodovosti v Libereckém kraji za rok 2011, která tvoří přílohu č. 2. této zprávy.

1.1 Děti

Školní a předškolní mládež tvoří jednu z rizikových skupin účastníků silničního provozu. V roce 2011 bylo zaznamenáno 47 dopravních nehod s účastí dětí, což je nárůst o 17 oproti roku 2010. I přes množství preventivních akcí v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a povinnou výuku dopravní výchovy pro žáky 4. tříd základní školy, dochází k nárůstu dopravních nehod s účastí dětí. Liberecký kraj se na tuto skupinu zaměřuje formou následujících činností:

a) dopravní výchova - v roce 2011 se výuky dopravní výchovy na dětských dopravních hřištích v Libereckém kraji zúčastnilo 3 495 žáků ze 4. tříd ZŠ, což je přibližně 86 % všech žáků 4. tříd v Libereckém kraji. Liberecký kraj se finančně podílel na okrskových a oblastních a kolem dopravní soutěže mladých cyklistů a pořádal krajské kolo, které se uskutečnilo ve dnech 2.6.-3.6.2011 v Jablonci nad Nisou.

b) tradiční soutěže

- vědomostní soutěž o kolo,
- výtvarná soutěž O pohár hejtmana,
- soutěž o reflexní předměty.

c) tradiční akce

- týdny bezpečnosti (pořádané v dubnu a září),
- dny na dopravním hřišti v Liberci,
- vítání prázdnin s dopravou na letišti v Liberci,
- škola bezpečného poutání,
- dny s dopravní výchovou v mateřských a základních školách,
- dny s dopravní výchovou na letních táborech dětí (zajišťováno týmem silniční bezpečnosti Libereckého kraje – v roce 2011 tým bezpečnosti provedl 120 akcí)

d) zveřejňování informací

- v dopravním magazínu televize RTM,

- v IDOL zpravodaji,
- o dopravní nehodovosti dětí ve Zpravodaji odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Libereckého kraje,
- o problematice bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v Měsíčníku Libereckého kraje,
- na internetových stránkách www.kraj-lbc.cz, www.bezpecne-na-silnicich.cz, www.deti.bezpecne-na-silnicich.cz, www.tymbezpecnosti.cz

+ VELKÉ MNOŽSTVÍ AKTIVIT A ČINNOSTÍ REALIZOVANÝCH LIBERECKÝM KRAJEM

- **NEEXISTENCE SYSTEMATICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ V OBLASTI DOPRAVNÍ VÝCHOVY A NEDOCENĚNÍ VÝZNAMU VÝUKY DOPRAVNÍ VÝCHOVY**

1.2 Řidiči

Ze statistik dopravní nehodovosti vyplývá, že 90% dopravních nehod je zaviněno řidiči motorových vozidel. Nejčastější příčinou dopravní nehody je nesprávný způsob jízdy, zejména nedodržení bezpečné vzdálenosti za jedoucím vozidlem, kdy však často nebývá příčinou nedodržení této vzdálenosti, ale nepřiměřená rychlost jízdy. Nejčastější příčinou dopravních nehod se smrtelným zraněním tvoří právě nepřiměřená rychlost. Liberecký kraj na cílovou skupinu řidičů směřoval následující aktivity:

- společné dopravně-bezpečnostní akce s Policií České republiky a Městskou policií,
- kurzy pro mladé a začínající řidiče vozidel na autodromu v Sosnové,
- kurzy pro mladé začínající motocyklisty pod názvem Motocyklisté, učme se přežít!,
- kurzy pro matky s dětmi na autodromu v Sosnové,
- kampaň „Neberte druhým budoucnost II“ probíhající od července do konce září 2011 ve vybraných restauracích v Libereckém kraji, zaměřená proti alkoholu a návykovým látkám za volantem,
- informační leták ZIMA s informacemi o zimních pneumatikách a jejich používání,
- informační leták pro řidiče profesionály s uvedením základních právních sociálních předpisů.

+ VELKÉ MNOŽSTVÍ AKTIVIT A ČINNOSTÍ REALIZOVANÝCH LIBERECKÝM KRAJEM

- **NEEXISTENCE SYSTÉMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŘIDIČŮ**

1.3 Vozidla

V roce 2011 došlo v důsledku špatného technického stavu vozidla v Libereckém kraji celkem k 22 dopravním nehodám, při kterých byly těžce zraněny 2 osoby, lehce zraněno 6 osob a hmotná škoda dosáhla výše 2 666 500 Kč. I když neustále dochází k obměně vozového parku, kdy jsou stará vozidla nahrazována novými s lepšími parametry, stoupl

v roce 2011 počet dopravních nehod způsobený špatným technickým stavem vozidla o 6 a výše hmotné škody narostla o 1 394 500 Kč.

Specifické cíle

1. Formou grantů podporovat aktivity vedoucí ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích

A. Grantový Program rozvoje LK ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích

Mezi žadatele byla rozdělena z Programu rozvoje LK ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích částka **1 503 250,- Kč** mezi 23 vybraných projektů, na realizaci opatření na ochranu zranitelných účastníků silničního provozu a výchovných programů podílejících se na zvyšování bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a na vypracování projektových dokumentací, studií k opatření na ochranu zranitelných účastníků provozu na pozemních komunikacích. V I. výzvě v březnu 2011 bylo poskytnuto z Grantového fondu celkem 503 250 Kč na 11 akcí a ve II. výzvě v listopadu 2011 1 000 000 Kč na 12 akcí.

V rozpočtu Libereckého kraje, odboru dopravy, kap. 914 působnosti a kap. 920 kapitálové výdaje, byla dále vyčleněna v roce 2011 částka **11 549 474 Kč** jako přímá podpora technických zařízení.

B. Využití možností spolufinancování projektů ze strukturálních fondů EU prostřednictvím operačních programů na léta 2007 – 2013 a programů SFDI ČR.

- realizace akcí z Regionálního operačního programu, oblast dopravní infrastruktura – v roce 2011 se jednalo o dokončení akcí ze 2. výzvy a o akce ze 3. výzvy programu.

C. Zahájit spolupráci s uznávanou osobností Libereckého kraje (kulturní, sportovní), která by svou osobou zaštitila aktivity vedoucí ke zvýšení BESIP v Libereckém kraji.

- tvář aktivit BESIP Libereckého kraje se stala herečka Miluška Bittnerová

D. Pravidelně, alespoň dvakrát ročně prezentovat problematiku BESIP na akcích pro širokou veřejnost

- týdny bezpečnosti (pořádané v dubnu a září),
- dny na dopravním hřišti v Liberci,
- vítání prázdnin s dopravou na letišti v Liberci,
- škola bezpečného poutání,
- dny s dopravní výchovou v mateřských a základních školách,
- dny s dopravní výchovou na letních táborech dětí (zajišťováno týmem silniční bezpečnosti Libereckého kraje – v roce 2011 tým silniční bezpečnosti Libereckého kraje provedl 120 akcí)
- výstava „Stop smrtelným nehodám“ – zaměřená na prezentaci dopravních nehod způsobených nepřiměřenou rychlostí, alkoholem nebo nedodržením dopravních předpisů. Výstavy se v roce 2011 uskutečnily na KÚ LK a MML Liberec, MÚ

Semily, MÚ Železný Brod, MÚ Frýdlant, OC NISA Liberec a SOŠ Jablonecká Liberec,

- informační letáky, které byly distribuovány při akcích Libereckého kraje na podporu zvyšování BESIP prostřednictvím týmu silniční bezpečnosti Libereckého kraje

E. Zabezpečit účinný státní odborný dozor nad stanicemi technické kontroly a nad dopravci.

Kontroly dopravců na území Libereckého kraje jsou realizovány pracovníky odboru dopravy formou kontrol dopravců v provozovnách a formou silničních kontrol dle stanoveného plánu kontrol a v souladu s právními předpisy Evropské unie – v roce 2011 bylo provedeno 189 kontrol. Za porušení zákona byly v roce 2011 uloženy ve správním řízení sankce v celkové výši 5 040 000 Kč.

- NEUSTÁLE KLESAJÍCÍ POČET PROVEDENÝCH KONTROL V DŮSLEDKU NÍZKÉHO PERSONÁLNÍHO OBSAZENÍ ODBORU

2. Oblast lidského činitele

- A. Využít zpravodaj odboru ŠMSTS k pravidelnému zveřejňování informací o nehodách dětí, o aktivitách v oblasti BESIP pro děti. Zveřejňovat informace k problematice BESIP pravidelně v Měsíčníku Libereckého kraje a postupovat je ostatním médiím.**
- informace o dopravní nehodovosti dětí zveřejňovány ve Zpravodaji odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Libereckého kraje,
 - o problematice bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v Měsíčníku Libereckého kraje.
- B. Zapojit základní školy v Libereckém kraji do evropské postupové dopravní soutěže mladých cyklistů, organizovat krajské kolo této soutěže, podporovat kola oblastní.**
- krajské kolo dopravní soutěže mladých cyklistů Liberecký kraj uspořádal ve dnech 2.6.-3.6.2011 v Jablonci nad Nisou,
 - postup do evropského kola dopravní soutěže se doposud žádné škole z Libereckého kraje nepodařil.
- C. Znovu zavést pravidelné soutěže pro děti základních škol s tematikou BESIP (znalostní, výtvarné), které budou uveřejněny v regionálním tisku a na internetových stránkách Libereckého kraje – výtvarná soutěž „O pohár hejtmána Libereckého kraje“, znalostní soutěž „O kolo“.**
- v roce 2011 proběhlo 8. kolo výtvarné soutěže O pohár hejtmána,
 - vědomostní soutěž o kolo
- D. Jednou ročně organizace semináře pro pracovníky autoškol Libereckého kraje, kde by byli seznámeni se statistickými údaji na úseku dopravy za předešlý rok, s aktuálními problémy dané oblasti. Pravidelné poskytování dat o nehodovosti autoškolám.**
- seminář v roce 2011 nebyl organizován
- E. Podporovat dopravní výchovu. Vyřešit majetkové a provozní problémy DDH v LK. Zavést systém ve výuce dopravní výchovy a využívání DDH se stejnými podmínkami pro všechny děti v kraji. Podporovat i dopravní výchovu a nové formy dopravní výchovy předškolních dětí a mládeže. Zpřístupnit DDH široké veřejnosti (akce pro děti s rodiči i o víkendech, prázdninách).**
- na základě zpracované mapy spádovosti jednotlivých ZŠ na DDH v Libereckém kraji realizována dopravní výchova na dětských dopravních hřištích,
 - z rozpočtu odboru dopravy financována doprava dětí na DDH ze ZŠ vzdálených od DDH,
 - poskytnuty finance na provoz DDH,
 - poskytnuty finance na ceny a občerstvení pro dopravní soutěže,
 - Liberecký kraj vlastní DDH v Liberci a od roku provádí modernizaci DDH. Dopravní hřiště je nově otevřeno pro veřejnosti i v odpoledních hodinách a o víkendech.

F. Zabezpečit informovanost ředitelů základních škol ve věci začlenění dopravní výchovy jako nutnou součást zpracovaného školního vzdělávacího programu.

Informace pro ředitele ZŠ v LK jsou podávány formou:

- výjezdni porady KÚ, OŠMTS na obce s rozšířenou působností – 2x ročně,
- porady pro pracovníky obcí s rozšířenou působností (zřizovatelé ZŠ) – 4 ročně na KÚLK,
- informace v týdenním elektronickém bulletinu OŠMTS, který je zasílán ředitelům ZŠ

3. Oblast pozemních komunikací

A. Monitorovat místa a úseky častých dopravních nehod, analyzovat příčiny častého výskytu dopravních nehod a navrhnout opatření ke zvýšení bezpečnosti provozu, případně i formou dopravně bezpečnostní inspekce provozovaných úseků silnic.

- Česko-německý projekt spolufinancovaný Euroregionem Nisa s názvem Bezpečněji na silnicích. Na základě vyhodnocení dopravních nehod v Libereckém kraji za období let 2008-2010 s následky těžkých a smrtelných zranění byly vyhodnoceny nehodové lokality. Výstupem projektu byla dvojjazyčná publikace interaktivní CD.
- Byla zpracována bezpečnostní inspekce na silnicích II. třídy v celém Libereckém kraji,
- Bylo provedeno vyhodnocení nehodových lokalit a navrženy opatření.

B. Vyhodnocování vlivu stavebního či dopravně technického stavu pozemní komunikace, případně i přilehlých úseků drah v okolí železničních přejezdů, navrhování odpovídajícího technického anebo organizačního opatření, spoluúčast na jeho realizaci a vyhodnocení účinnosti realizovaných opatření.

- Vyhodnocení stavebního stavu vozovek se provádělo, na základě vyhodnocení stavu vozovek se vytvořil plán oprav silnic.

C. Zavedení „Bezpečnostního auditu“ jako spolehlivého nástroje přijímání odpovídajících nápravných opatření a hodnocení jejich účinnosti v souladu s legislativou EU, v počáteční etapě úzce spolupracovat s Centrem dopravního výzkumu Brno.

- Odbor dopravy KULK z pozice silničního správního úřadu požaduje u vybraných akcí zpracování bezpečnostního auditu.

D. Komplexní zadávání oprav a souvislé údržby krajských silnic (zpracování projektové dokumentace a veřejné obchodní soutěže), zahrnující i bezpečnostní záchytná a vodící zařízení podle příslušných technických norem a resortních předpisů.

- Souvislá údržba krajských silnic je v současné době realizována pouze částečně.

- Výměna dopravního značení dle zák. č. 361/2000 Sb., nebyla realizována na území celého LK.

E. Trvale prosazovat moderní způsoby výsadby silniční doprovodné zeleně v souladu se schválenými resortními technickými předpisy.

- Moderní způsoby výsadby silniční doprovodné zeleně se využívají při výstavbě silnic I. třídy. Výsadba stromů a keřů na silničních pomocných pozemcích plní také ochrannou funkci pro zvěř migrující podél oplocených úseků silnic, např. I/13 Stráž nad Nisou – Krásná Studánka.
- Náhradní výsadba formou souvislých stromořadí za stromy, kácené v nové trase silnice, je často navrhována v rozporu s ČSN 73 6101/Z1, čl. 13.7.3, písm. d), cit.:*“výsadba nových a obnova stávajících souvislých stromořadí se nedovoluje u dálnic, rychlostních silnic, ostatních silnic I. třídy a dopravně významných silnic II. třídy“*. Východiskem je udělení souhlasu s odchýlným technickým řešením, případně také vybavení silnice svodidly.
- Moderní způsoby výsadby silniční doprovodné zeleně se provádí jen u velkých oprav nebo u novostaveb okružních křižovatek.

F. Zavádění Inteligentních dopravních systémů (ITS) ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR i na krajských silnicích II. a III. třídy, zejména při zimní údržbě silnic.

- Z pozice silničního správního úřadu se podařilo prostřednictvím majetkového správce silnic I. třídy realizovat nová zařízení pro provozní informace na silnicích I. třídy v LK.
- Snímky z kamer na rychlostních silnicích R10 a R35 a další dopravní informace z telematických aplikací jsou dopravní veřejnosti přístupné na webu www.dopravniinfo.cz.

G. Trvale prosazovat uplatnění prvků zklidňujících dopravu v obcích.

- Přímá podpora z rozpočtu Libereckého kraje, podpořeny projekty na zklidnění dopravy v obcích, zejména se jedná o podporu informativních měřičů rychlosti a „zpomalovací“ světelná zařízení.

H. Postupné snižování reklamních zařízení umístěných na silnicích I. tříd a v ochranných pásmech silnic I. třídy.

- V roce 2011 byly řešeny pouze jednotlivé reklamní zařízení, tzn. neřešil se celý kompletní úsek silnice

I. Podporovat cyklo dopravu zejména ve městech, jako alternativu automobilové dopravy, v souvislosti s projednáváním územních plánů, navrhováním nových pozemních komunikací, rekonstrukcí pozemních komunikací a stanovováním dopravního značení. Podporu realizovat i prostřednictvím grantového programu Libereckého kraje.

- Liberecký kraj má schválený Plán rozvoje cyklo dopravy v LK na období 2009 – 2013.
- Zpracování územně technické studie na páteřní cyklotrasu Odra Nisa.
- Zadání zpracování dokumentace na rekonstrukci úseku Odra Nisy, Liberec – Machnín – Chrastava, Andělská hora.

J. Každoročně zprovoznit stanoviště u silnice I. třídy, kde bude možné realizovat vážení vozidel a kontroly dodržování příslušných právních předpisů provozovateli nákladní dopravy.

- Nepodařilo se, s ohledem na nízkou podporu vážení vozidel ze strany MD ČR (konkrétně měření a hodnocení vlivu nápravových tlaků, což je rozhodující parametr pro narušování stavebního stavu vozovek), zprovoznit oficiální stanoviště na vážení vozidel v LK.

Financování a personální zajištění

Plnění výše uvedených úkolů je finančně zajišťováno z těchto zdrojů:

- rozpočet kraje – finanční prostředky určené pro BESIP, granty, přímá podpora obcím, podpora cyklodopravy,
- státní rozpočet prostřednictvím příspěvkových organizací zajišťujících správu pozemních komunikací a dráhy,
- rozpočet KSS LK,
- rozpočet Ministerstva dopravy – část aktivit s celorepublikovou působností,
- využití prostředků SFDI a dalších fondů,
- příspěvky sponzorů,
- finanční prostředky obcí,
- evropské fondy.

Financování zvýšených nároků na změnu nepříznivého vývoje v oblasti bezpečnosti silničního provozu a na zabezpečení navrhovaných bezpečnostních opatření závisí v rozhodující míře na uskutečnění politické vůle orgánů Libereckého kraje, projevované při projednávání vyhodnocení dopravní nehodovosti.

Pokud se mají prosazovat schválená opatření a navržené aktivity bez negativních dopadů na běžnou údržbu a opravy, je nezbytné najít další zdroje financování dopravní infrastruktury. Příležitostí pro zlepšení v poskytování celkového objemu přidělovaných finančních prostředků na údržbu a opravy krajských silnic je zejména možnost zapojení úvěrových zdrojů, fondů Evropské unie a podnikatelské sféry.

Na základě vyhodnocení úkolů stanovených dokumentem „Koncepce BESIP v Libereckém kraji“ je každoročně prováděna aktualizace tohoto dokumentu, která je umístěna na web Libereckého kraje a jsou s ní seznámeni zastupitelé Libereckého kraje a další zainteresované subjekty.

Veškeré další činnosti v oblasti BESIP budou pokračovat v souladu s úkoly stanovenými v „Koncepci BESIP v Libereckém kraji“ a Ročním plánu BESIP Libereckého kraje, s cílem snižovat následky a počet dopravních nehod na našich silnicích.